

> Retouradres Postbus 30945 2500 GX Den Haag

Aan de geadresseerde

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
Interne postcode 625
www.vrom.nl

Contactpersoon
Ir. S. Landman

T 070 339 2416
F 070 339 1288

Datum
Betreft Zwemseizoen 2009

Kenmerk
DGM/DP2009047863

Geachte heer/mevrouw,

Inleiding

Begin 2006 is de nieuwe Europese Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG) van kracht geworden. Doel van de nieuwe richtlijn is het beter beschermen van zwemmers in open water. In Nederland hebben de bij de uitvoering van het zwemwaterbeleid betrokken partijen sinds het van kracht worden van de richtlijn uitvoerig met elkaar gesproken over de manier waarop we die willen gaan uitvoeren. Conform de mogelijkheden die de nieuwe richtlijn biedt, is ervoor gekozen om deze geleidelijk aan in te voeren. In de Projectgroep Zwemwater van het Nationaal Water Overleg (NWO) is er consensus, dat we daar in Nederland aan het begin van het badseizoen 2009 een start mee maken.

Concreet houdt dit in dat het begin van het badseizoen 2009 de start markeert van een overgangperiode, die in 2012 moet leiden tot een volledige invoering van de nieuwe Zwemwaterrichtlijn in Nederland.

Met deze brief, die is opgesteld in nauw overleg met de betrokken partijen in de Projectgroep Zwemwater van het Nationaal Water Overleg (NWO), wil ik u graag uiteenzetten wat de overgangperiode voor het jaar 2009 precies inhoudt. In het bijzonder zal ik ingaan op wat er ten opzichte van het voorgaande seizoen is veranderd en wat er van de waterbeheerders en provincies wordt gevraagd. Deze brief beperkt zich tot het jaar 2009. Over de inhoud van de overgangperiode in 2010 en 2011 en de eindsituatie in 2012 zal ik u te zijner tijd in aparte brieven informeren.

Metten

Nieuwe microbiologische parameters, andere parameters zoals vorige jaren

De belangrijkste wijziging ten opzichte van 2008 heeft betrekking op de te meten microbiologische parameters. Van de waterbeheerders wordt gevraagd dat ze met ingang van het badseizoen 2009 de nieuwe microbiologische parameters (*Escherichia coli*, ofwel *E. coli*, en intestinale enterokokken) gaan meten. Dat is nodig om, conform de vereisten van de nieuwe richtlijn, aan het einde van het badseizoen 2012 vier meetjaren te hebben om zo de zwemwateren in klassen te kunnen indelen. Wel wordt er in de overgangperiode, dus te beginnen in 2009,

nog getoetst aan de normen van de oude richtlijn. Hieronder in de paragraaf over toetsen leg ik uit hoe dat precies werkt.

Voor wat betreft het meten van de overige parameters verandert er in 2009 niets ten opzichte van de oude situatie.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

Analysemethode conform nieuwe richtlijn

Als referentiemethode voor de analyse van de nieuwe microbiologische parameters wordt van de waterbeheerders en provincies gevraagd dat ze vanaf het badseizoen 2009 de methoden gebruiken die zijn voorgeschreven in de nieuwe Zwemwaterrichtlijn. Onderzoek van het RIVM, KIWA en de RWS Waterdienst naar welke methoden voor de Nederlandse situatie het beste zijn, leverde het volgende op:

- Voor de parameter E. coli de Micro titer methode (MPN) (ISO9308-3).
- Voor Intestinale enterokokken kan gekozen worden tussen de Micro titer methode (MPN) (ISO7899-1) of de membraan filtratie methode (MF) (ISO7899-2)

Kenmerk
DGM/DP2009047863

Uit oogpunt van uniformiteit en het op een correcte wijze verzamelen van informatie voor het indelen van de zwemwateren in klassen in 2012, vraag ik u deze en geen andere analysemethoden te gebruiken.

Frequentie: één keer in de twee weken

Wat betreft de meetfrequentie vraag ik u in het badseizoen 2009 vast te houden aan de gangbare systematiek op grond van de oude richtlijn (76/160/EEG): meten één keer in de twee weken. Als in uw situatie zes keer meten onder de oude richtlijn al was toegestaan, is dat in de overgangperiode ook het geval. In de overgangsbepaling van de nieuwe richtlijn staat immers niets vermeld over het afwijken van de huidige meetfrequentie. Alles bij elkaar levert deze aanpak voldoende metingen op om, nu in de overgangperiode te kunnen toetsen aan de oude richtlijn en straks in 2012 te kunnen toetsen volgens de nieuwe richtlijn.

Opstellen monitoringsschema

Hoewel hierover niet gerapporteerd hoeft te worden aan de Europese Commissie, is het hebben van een monitoringsschema voor waterbeheerders straks op grond van de nieuwe Zwemwaterrichtlijn wel verplicht. Samen met de Projectgroep Zwemwater van het NWO ben ik tot de conclusie gekomen, dat het belangrijk is om nu al te voldoen aan deze eis uit de nieuwe Zwemwaterrichtlijn. De uitkomsten van de metingen worden in 2012 namelijk gebruikt voor het indelen van zwemwateren in klassen. Hiervoor moeten de metingen aan alle voorwaarden van de nieuwe richtlijn voldoen.

Ik vraag de waterbeheerders dan ook om, te beginnen met het badseizoen 2009, een monitoringsschema op te stellen conform de nieuwe richtlijn. Het monster moet binnen vier dagen na de genoemde datum in het schema worden genomen. Indien hiervan wordt afgeweken vraag ik u hiervan aan het einde van het badseizoen melding te geven, te samen met de reden van de afwijking. Deze informatie is nodig voor een correcte rapportage aan de Europese Commissie

Toetsen

Mijn vraag om in 2009 te starten met het meten van de nieuwe microbiologische parameters, werkt door in de wijze van toetsen.

Toetsing aan het einde van het badseizoen: E. coli aan norm van de thermotolerante bacteriën van de coligroep

De toetsing moet gedaan worden door de waarden verkregen volgens het monitoringsschema van het badseizoen 2009 van de parameter *E. coli* te toetsen aan de norm thermotolerante bacteriën van de coligroep (2.000 / aantal per 100 ml) van de oude richtlijn (76/160/EEG). Dit is noodzakelijk omdat de nieuwe parameters worden gemeten en de oude parameters niet meer. Deze wijze van toetsing in de overgangperiode is vastgelegd in de nieuwe richtlijn. De gemeten waarden van intestinale enterokokken worden in de overgangperiode niet gebruikt voor de toetsing. Het meten van deze parameter is noodzakelijk om in 2012 een dataset te hebben van vier meetjaren om zo een klasse indeling te kunnen doen.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

Kenmerk
DGM/DP2009047863

Tijdens het seizoen: E. coli toetsen aan de norm van de thermotolerante bacteriën van de coligroep

Gelijk aan voorgaande badseizoenen kan op basis van het resultaat van één monsternamen een zwemverbod worden ingesteld. Ook hierbij wordt de nieuwe parameter *E. coli* getoetst aan de norm voor de thermotolerante bacteriën van de coligroep. Met andere woorden, wanneer een meetresultaat van de parameter *E. coli* boven de 2.000 kve per 100 ml komt.

Gelijk aan de wijzen van toetsing aan het einde van het badseizoen worden de gemeten waarden van intestinale enterokokken niet gebruikt om te toetsen tijdens het seizoen. Het is wel aan te raden om deze informatie te delen met de provincie, zodat zij hun voordeel hiermee kunnen doen.

Op dit moment wordt gewerkt aan een protocol welke een verdere invulling geeft aan hoe om te gaan met negatieve zwemadviezen en zwemverboden onder de nieuwe richtlijn. Dit protocol zal naar verwachting pas in 2010 beschikbaar zijn.

Herbemonstering niet meer zoals het was

In Nederland is de afgelopen jaren het herbemonsteringsprotocol toegepast. Met de komst van nieuwe richtlijn en dus ook al in de overgangperiode wordt dit anders. De nieuwe richtlijn gaat er vanuit dat monsters binnen vier dagen van de datum genoemd in het vastgestelde monitoringsschema voor controle worden genomen. De richtlijn biedt geen ruimte om een herbemonstering uit te voeren. De verkregen metingen binnen vier dagen van de data genoemd in het monitoringsschema moeten gebruikt worden in de overgangperiode om te toetsen aan de grenswaarde (zie hierboven).

Het nemen van een extra monster, zoals ook gebruikelijk in eerdere jaren, is nog wel wenselijk om het instellen of opheffen van een zwemverbod te kunnen onderbouwen. Het resultaat van de analyse van dit extra monster wordt echter niet aan de EU gerapporteerd.

Rapportage

Gelijk aan voorgaande jaren zal de RWS Waterdienst aan het einde van het badseizoen de benodigde gegevens opvragen bij de partijen. Na afloop van het badseizoen zal de RWS Waterdienst hier actie voor ondernemen.

Blauwalgenprotocol

Zoals bekend is er een nieuw blauwalgenprotocol ontwikkeld door de werkgroep cyanobacteriën. Dit protocol is echter nog niet vastgesteld door het Nationaal Water Overleg (NWO), maar zit in de vaststellingsprocedure. Advies is dan ook

om voor het badseizoen 2009 goed overleg te voeren tussen provincies en waterbeheerder welk protocol wordt toegepast.

Over de wijze van communiceren naar het publiek wordt op dit moment nog verder onderzoek gedaan. Om verwarring te voorkomen verdient het sterke voorkeur om tijdens het badseizoen 2009 de term 'waarschuwing' te gebruiken, ongeacht welk protocol wordt gebruikt.

Portefeuille Milieu
Directie Duurzaam
Producteren
Bodem en Water

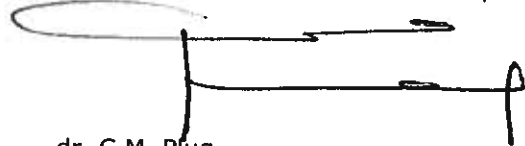
Kenmerk
DGM/DP2009047863

Tot slot

Met de uitleg in deze brief hoopt de projectgroep Zwemwater dat het voor een ieder duidelijk is hoe er tijdens het badseizoen 2009 gehandeld moet worden. Mochten er nog onduidelijkheden zijn dan kan altijd contact worden gezocht met de Projectgroep Zwemwater, bijvoorbeeld met Sybrand Landman van het Ministerie van VROM (070 3392416, sybrand.landman@minvrom.nl), of aan de Helpdesk Water.

Hoogachtend,

de directeur Duurzaam Producteren,

A handwritten signature in black ink, consisting of a horizontal line with a vertical stroke on the left and a small loop on the right.

dr. C.M. Plug